

Els països de l'Est, nous focus per al contraban de ramat

El silenci dels anyells de l'Est

L'arribada del 93 significa el final de les prohibicions d'entrada de bestiar de l'Europa comunitària al nostre país. La mesura implica la fi del ja tradicional contraban de ramat a través dels Pirineus però mentre alguns es resisteixen a deixar-lo, altres inventen nous mètodes.

Mira, jo m'he dedicat tota la vida a això. Mentre pasture amb les meues vaques d'un costat a l'altre, a ningú li importa si estic a França o a Espanya, i tampoc si n'he eixit amb quatre i en torne amb cinc". Andoni ha viscut sempre del que produïa el seu escàs ramat. Com a la majoria de petits ramaders de l'estat espanyol, li era molt difícil sobreviure amb el que produïa; per això, ja no recorda des de quan, va començar a passar exemplars d'un costat a l'altre dels Pirineus per a grups que li concertaven previamente les cites.

"El contraban sempre ha existit –comenten veus d'ENHE, sindicat de llauradors i ramaders bascos. D'una manera o altra, la frontera ha registrat tradicionalment un tràfic no controlat de ramat de França cap ací. Els petits propietaris i els pastors que treballen per a altri han estat els encarregats de passar el ramat a través de les *mugues* o passos clandestins que coneixen perfectament perquè porten tota la vida a la muntanya, però al seu darrere hi ha altres grups més poderosos". L'opinió es repeteix en boca de membres de la Unió de Pagesos i de la Unión de Agricultores de Aragón. Tota la cornisa pirenaica ha estat tradicionalment un lloc de pas fraudulent per a bestiar provinent del nord. La raó és molt senzilla: la ramaderia és poc rendible a l'estat espanyol. La producció és molt més cara que a la resta d'Europa perquè mentre els animals mengen ací pinso, allà s'alimenten amb el past natural i, malgrat el risc a ser descobert, importar ramat de manera il·legal era, i encara ho és, un bon negoci.

"Mira, el tema és molt boirós –comenta un dels socis d'una cooperativa lleidatana dedicada a l'explotació de ramat boví–, tots sabem que existeix contraban però no hi ha nombres ni noms. Tots tenim alguna persona que estimem i no volem que li passe res". La por i el secretisme són ge-

nerals a l'hora de parlar del tràfic il·legal de ramat.

SUBHASTES POC PÚBLIQUES

Cada cert temps, els diaris d'informació local de les comarques del nord porten la notícia d'algun decomís. Una petita partida ha estat descoberta quan passava la frontera a través d'una *muga*, d'una pista forestal o, senzillament, per un tallafocs. Després de ser confiscat i classificat serà venut en pública subhasta. "És un sistema ridícul –comenta un propietari– perquè el ramat ix a la venda a un preu molt baix i tothom sap que els que van a la subhasta són els mateixos traficants. Hi ha hagut intimidacions de tota mena quan algú ha volgut participar que han arribat a les pallisses".

Les competències en duanes són exclusives de la Guàrdia Civil, que és la responsable de controlar els passos fronterers i vigilar les infraccions; però els productors, els principals perjudicats pel tràfic il·legal, han posat de manifest repetides vegades la insuficiència d'aquest control: "Ens demanen proves per a les denúncies però nosaltres no les tenim perquè són ells els que haurien d'investigar. No investiguen si no denunciem i no podem denunciar si no investiguen, és un cercle tancat que no va enlloc". "No tenim cap prova per acusar el Govern –indica un altre soci de la cooperativa lleidatana–, però no podem deixar d'adonar-nos d'algunes coincidències. Les èpoques en què més tràfic il·legal hi ha, quan les mesures de control resulten més ineficaces, són aquelles en què l'IPC s'ha escapat de les previsions del Govern. Ja no es tracta de passar unes vaques per la muntanya, sinó de falsificar les guies (els documents de control) dels camions que vénen de França, i on hi ha una autorització per a 300 corders, passar-ne 500. En ocasions resulta molt descarat, però, clar, la carn és un element de primera necessitat i quanta

més ve, més abaixa el preu i més es calma l'IPC".

Així les coses, la presència del contraban resultava al Pirineu gairebé inevitable i alguns productors es van veure involucrats en un negoci paral·lel que ajudava la seua malparada economia; fins que arribà la CEE.

NOUS HORIZONS

El 1986, l'estat espanyol ingressà formalment en la Comunitat Econòmica Europea. Des del primer moment, llauradors

i, sobretot, ramaders, començaren a mostrar la seua preocupació pel possible allau d'importacions a preus de competència impossible. Per tal de pal·liar l'efecte d'aquesta entrada, el tractat d'adhesió fixa unes limitacions fins a la incorporació definitiva de l'estat espanyol a la CEE. Durant alguns anys, el nombre de caps que poden passar la frontera està marcat per un contingent anual que es decideix des de Brussel·les. La incorporació plena a la CEE significarà el lliure comerç per a totes les mercaderies, inclòs el bestiar, i serà aleshores quan el contraban quedarà eliminat perquè ja no tindrà cap sentit ni cap

rendibilitat. Llevat que es busquen noves fórmules.

Actualment, només hi ha limitacions d'entrada per al ramat boví, ja que tant l'oví com el porcí circulen lliurement. "Segons el tractat d'adhesió a la CEE —comenta un portaveu d'ASAJA (Associació de Joves Agricultors)— el boví no pot entrar lliurement a Espanya fins el 1996. Però els contingents anuals són molt grans ja i actualment es negocia a Brussel·les si la data de lliure pas s'avança el 1993, amb compensacions per als ramaders que ja estan molt perjudicats per la competència".

L'avançament de la total llibertat de circulació significaria la fi del contraban que, encara avui, circula per les muntanyes del Pirineu, però la generositat dels contingents anuals ja havia deixat ferida de mort una pràctica que ha decidit renovar els seues mecanismes de funcionament. "Ací —comenta un portaveu d'EHNE— les coses han canviat. El tràfic continua, però ja no és com fa uns anys, quan els camions esperaven les vedelles a pocs quilòmetres de la frontera amb total impunitat. S'ha reduït".

El panorama per als contrabandistes sembla negre, però, eliminats els països de la CEE, la inesperada obertura dels països de l'Est ha modificat la situació i ha obert noves possibilitats.

Polònia i Hongria han estat tradicionalment països productors de bestiar. Actualment, gràcies a les condicions geogràfiques i climàtiques, unides a una mà d'obra molt més barata que a Occident, poden proporcionar carn a uns preus molt més baixos que els països membres de la CEE. La Comunitat Econòmica Europea s'ha protegit contra la possible invasió d'aquesta carn i, actualment, està totalment prohibit importar carn o ramat de països tercers a la CEE. Però sempre hi ha esclatxes. "Moltes voltes —comenten fonts de la Unió de Pagesos— algun dels nostres associats detecta una partida de corders que vénen de França. Es vénen com a corders francesos i tenen el marxamo d'aquell país, però per les seues característiques es nota que són polonesos, nosaltres els anomenem els "rebatejats".

Importar per quedar-se amb el ramat està prohibit per la legislació comunitària, però sí que es pot fer el que s'anomena "tràfic de perfeccionament actiu". Aquesta pràctica consisteix, en el cas del ramat, a importar exemplars encara no crescuts que seran engreixats ací per a després ser venuts a països tercers. Molts productors, situats principalment a la vall de l'Ebre i a les comarques del nord de Catalunya, han

preparat les seues instal·lacions per a engrèixer principalment anyells perquè les vedelles encara no poden entrar-hi. El negoci és bo, perquè la carn produïda a l'estat espanyol està millor considerada i pagada que la que ve dels països de l'Est; però encara és més bo si la destinació definitiva no és un país tercer, i l'animal és sacrificat i venut ací a un preu molt més alt que el de compra

OVELLES PER CORDERS

La pràctica d'aquesta desviació era cosa freqüent fins fa uns anys, quan va esclatar l'anomenat *cas Mullals*, provocat per un importador que deia engrèixer anyells polonesos per a vendre'ls a Andorra, però que, en realitat, eren venuts a diferents escorxadors del Principat. "Allò -indica el portaveu d'ASAJA- va fer que una pràctica totalment il·legal però consentida es posara en evidència. Des d'aquell moment, el control ha augmentat; però és evident que el tràfic de perfeccionament avançat continua sent molt difícil de controlar".

El caos administratiu és total. Mentre les comunitats autònomes són els organismes competents per a realitzar les anàlisis sa-

nitàries, el moviment és controlat per l'Institut de Comerç Exterior, que depèn del Ministeri d'Indústria. Els escorxadors són vigilats pel Ministeri de Sanitat o per la conselleria respectiva, que només certifica la qualitat, però no l'origen ni la destinació. Desviar la destinació final continua sent molt més fàcil del que sembla. Una de les pràctiques més comunes és importar anyells que després de passar un temps ací han de ser enviats a un país del Magrib; però després de fer el canvi i, mentre els anyells ja convertits en corders es queden al nostre país, al nord d'Àfrica són embarcades ovelles velles que han consumit la seua vida productiva com a llaneres i ja serveixen de ben poc. Tot es beneficia, carn polonesa venuda com a carn d'ací i carn pràcticament incomedible venuda com a carn polonesa.

"L'única manera d'evitar aquests canvis -manifesta el gerent d'una cooperativa d'Oscà- és obligant que el marxamo siga diferent per a les ovelles i per als corders. Així no hi ha, en teoria, possibilitat d'enganyar el comprador ni tampoc de fer competència deslleial contra els productors nacionals". La demanda ha estat concedida, però les sospites sobre el tràfic il·legal continuen.

El passat mes de març, la policia va desarticlar una xarxa que es dedicava a introduir carn polonesa amb una falsa destinació a Tunísia. Joan Esquis i Joan Antoni Robert, juntament amb tres holandesos, havien comprat la carn a molt baix preu a Polònia i l'havien guardat a un magatzem de Cerdanyola del Vallès. No eren professionals, realitzaren les seues activitats durant la nit i això alertà els veïns, però la carn ja tenia un comprador, encara desconegut, a Barcelona.

Es només un cas. El negoci funciona i les velles xarxes de contrabandistes han començat a reconvertir-se per aprofitar la carn fresca i barata que ve de l'Est. Les fronteres entre l'antiga Alemanya Democràtica i Polònia i Txecoslovàquia són encara una zona de trànsit incontrolat. Els nous governs de l'Est no poden renunciar a una entrada de divises segura i gens conflictiva. Els estats comunitaris, per la seua banda, saben que l'entrada de ramats de l'Est va contra l'economia dels seus ramaders, però deixa el preu de la carn en un lloc que pot venir molt bé en temps de crisi. Els anyells, mentrestant, viatgen i calen.

Jordi Sebastià

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

1er. cognom _____ 2on. _____ Nom _____ Tel. part. _____
 Domicili _____ C.P. _____ Població _____
 Any de naixement _____ Profesió _____ Tel. Treball _____ D.N.I. _____

Se subscriu al setmanari EL TEMPS per un període d'UN ANY, prorrogable si no hi ha ordre en contra, i un import de 18.762 pessetes.

Amb pagament:

- Anual (1 rebut per la quantitat abans citada)
 Semestral (2 rebuts de 9.381 pessetes. Sols en el cas de pagament per banc).
 32.500 (Europa) 41.500 (Amèrica)

*La subscripció representa un descompte de més de l'11% sobre el preu de venda als quioscos.

Forma de pagament:

- Dom. bancària Xec bancari adjunt
 Gir. postal num. _____

(Firma)

Distinguits senyors: Caixa/Banc _____ Agència _____
 Adreça _____ Població _____
 Nom i adreça del titular del compte _____

Els Pagueu que fins a nova ordre els rebuts que presentarà Edicions del País Valencià, S.A. per l'import de la subscripció anual a pagar en:

- 1 rebut anual 2 rebuts semestral

siguen pagats amb càrrec: _____ de _____ 199 _____

C/c Llibreta Num. _____

(Firma)

EDICIONS DEL PAÍS VALENCIÀ, S. A.
 Avinguda del Baró de Carcer, 40, 13a.
 Tel. (96) 352 48 69 • C.L.F. A-46186821
 46001 VALÈNCIA

EL TEMPS
 Setmanari d'informació general

DOMICILIACIÓ BANCÀRIA